

Rizikové skupiny LS 2

NEVHODNÉ ZACHÁZENÍ S DÍTĚTEM
PHDR.HANA PAZLAROVÁ, PH.D.

- Služby v oblasti domácího násilí – skupinová prezentace

Co je nevhodné zacházení s dítětem?

Nevhodné zacházení s dítětem

- Různé druhy chování, které mají negativní vliv na zdraví, fyzický, emocionální a sociální vývoj dítěte.

Formy nevhodného zacházení s dítětem

- Zanedbávání
- Fyzické týrání
- Psychické týrání
- Sexuální zneužívání
- Šikana
- Systémové týrání
- Sekundární viktimizace

Zanedbávání

- Nejrozšířenější forma
- Dlouhodobé selhávání v poskytování péče přiměřené věku a potřebám dítěte
- Někdy podceňování riziko zanedbávání!

Zanedbávání fyzických potřeb

- Nedostatečná či nevhodná základní péče (výživa, oblečení, bezpečí)
- Nedostatečný dohled
- Opuštění dítěte
- Zanedbávání zdravotní péče (preventivní i akutní), nedodržení pokynů lékařů, léků, procedur...

Zanedbávání psychických potřeb

- Chybějící citová vazba
- Odmítání či ignorování dítěte
- Nedostatek přiměřených podnětů
- Atmosféra strachu
- Sociální izolace
- Společensky nepřijatelné aktivity

Zanedbávání vzdělávacích potřeb

- Nedostatečná podpora vzdělávání dítěte
- Nezajištění docházky do školy
- Chybějící podmínky pro přípravu
- Nevhodná vzdělávací instituce

- Zanedbávání může přerůst v týrání!

Fyzické týrání

- Fyzické ubližování dítěti, aktivní fyzické napadání (bití, pálení, opaření, dušení, otrávení apod.)
- Nezabránění, aby bylo dítěti ubližováno
- Neopodstatněné vystavování lékařským zákrokům
- (Nepřiměřené) fyzické tresty – zatím nejednotný postoj – v některých zemích již zakázány (např. Švédsko, Německo)

Sexuální zneužívání

- Vystavení sexuálním podnětům
- Sexuální kontakt s dítětem
- Kontaktní i bezdotykové aktivity!
- Přítomnost u sexu dalších osob
- Vystavení pornografii
- Výroba pornografie
- Verbální sexuální návrhy
- Komerční sexuální zneužívání dětí (Commercial Sexual Exploitation of Children – CSEC) –
poronografie, prostituce

Psychické týrání

- Hrubé a záměrné neuspokojování psychických potřeb vedoucí k poškození vývoje dítěte
- Slovní napadání, výhrůžky, izolace dítěte, vyvolávání pocitů strachu, viny, znevažování, zesměšňování
- Přítomnost u domácího násilí
- Obtížnější identifikace než u fyzického týrání

Šikana

- Slovní nebo fyzické napadání slabší nebo závislé osoby (starší žáci, učitel, trenér apod.)
- Ponižování, zesměšňování, vynucování služeb, peněz či věcí, vynucování nepřiměřených úkolů či činností

Systemové týrání

- Postupy institucí, které mají děti chránit a jejichž činnost vede k poškozování dětí
- Zanedbávání péče v kolektivních zařízeních, neoprávněné oddělení dítěte od rodiny, rozhodování o osudu dítěte bez znalosti situace, nerespektování názoru dítěte, neposkytnutí informací dítěti apod.

Sekundární viktimizace

- Druhotná traumatizace dítěte, které se již stalo obětí nevhodného zacházení, v průběhu vyšetřování
- Nedůvěra, zpochybňování dítěte, opakování výslechů, nešetrné vyšetřování, opakované lékařské prohlídky apod.

Rizikové faktory na straně dítěte

- Věk
- Obtížný temperament
- Nemocnost, chronická nemoc
- Vrozená vada
- Psychomotorické opoždění
- Snížená inteligence
- Poruchy vazby

Rizikové faktory na straně rodičů

- Osobní zkušenost s nevhodným zacházením
- Trauma v osobní historii
- Osobnostní nevyzrálost
- Nízký věk
- Závislost
- Agresivní, nezdrženlivá osobnost
- Nestabilní zázemí příp. izolovanost
- Duševní onemocnění
- Chudoba

Často v kombinaci

Ochrana dětí

- Historický vývoj pohledu na ochranu dětí
- Soubor mezinárodních opatření a směrnic OSN, EU, Rady Evropy, OECD atd.
- Úmluva o právech dítěte OSN– 1989
- Listina základních práv a svobod
- TZ
- Zákon o sociálně právní ochraně dětí

Sociálně právní ochrana dětí v ČR

- Ochrana dětí kompetenci státu
- Z.č 359/1999 Sb.
- Zajišťují orgány sociálně právní ochrany dětí (obecní úřady, krajské úřady, MPSV, UMPOD, pověřené osoby)
- Každé dítě má právo na ochranu a může požádat o ochranu bez vědomí rodičů
- Má právo vyjádřit svůj názor a být vyslyšeno, na jeho názory má být brát přiměřený zřetel
- O pomoc může požádat i rodič
- Rodiče jsou povinni spolupracovat s OSPOD

- Služby pro oběti CAN – skupinová prezentace